

Vi takker for, at vi har fået denne mulighed for at fremlægge.

I en del år har man debatteret gæld til det offentlige, i de fleste tilfælde med en løftet pegefinger. Der skal ikke herske tvivl om, at vi alle skal betale vores regninger, dog uden en dybere snak om, hvordan gæld opstår, og hvorledes man forebygge dette. Vi i SIK er glade for, at man i rapporten om gæld har en mere grundig afsnit om, hvordan gæld opstår.

Med hensyn til vores medlemmer og uden at skulle tale så meget om, hvorledes de forskellige gæld opstår, mener vi, at den største årsag til, at gæld opstår samt at det bliver svært at komme igennem gælden, er loven om offentlig hjælp. Der er især Inatsisartutlov om arbejdsmarkedsydelse samt Landstingsforordning om Offentlig Hjælp.

For det første har vi lagt mærke til, at Landstingsforordning om Offentlig Hjælp har forskellige ordlyd på dansk og grønlandsk, derved kan forordningen bruges forskelligt vedrørende afgørelser i sagsbehandlinger. Udover de forskellige ordlyd, er der for store muligheder for vurdering i forbindelse med offentlig hjælp, og disse bestemmelser bliver desværre ikke benyttet, når der er mangel på penge. Vi har ikke mindst lagt mærke til, at der ikke findes retningslinjer for, hvordan sagsbehandlerne og borgerne kan følge og benytte forordningen. Det er netop disse usikkerheder, som danner grundlag for, at forordningen ikke benyttes retmæssigt. Og jeg skal bringe eksempler på vedrørende dette:

Det største problem for vores medlemmer i dag er, at når de midlertidigt står uden arbejde og bliver indbudt til en virksomhed, hvor de arbejder i to dage, så mister de totalt muligheden for at få offentlige hjælp. Og dette er ikke formålet med forordningen. Formålet med forordningen – ifølge § 1 – er, ”*at skabe et økonomisk sikkerhedsnet for alle personer, der ikke kan klare sig på anden vis.*”

Ifølge § 13 stk. 3 i forordningen og ud fra SIK mindsteløn for ufaglærte, kan der ydes offentlig hjælp til forsørgelse og til faste udgifter på maksimalt 65 % af mindstelønnen, dog skal stk. 4 bemærkes, ”Der kan i særlige tilfælde” ydes højere hjælp. Der er i denne bestemmelse to ting man skal bemærke: I den grønlandske udgave er der to stk. 4, således er der otte afsnit (stk.) I den danske udgave er der kun én stk. 4, og altså kun 7 afsnit (stk.).

Den anden ting man skal ligge mærke til, som benyttes i høj grad i Forordningen, og som fremgår i ordlyden i stk. 4 er **kan**. Således er det, hvis man fattes penge i en kommune, eller den der skal vurdere har en anden mening, så er der ingen mulighed for, at der kan opnås en højere ydelse, i det fleste tilfælde, opnår man ikke over de 65 %.

Når man ser på økonomien i henhold vores overenskomst med det offentlige, det som det offentlige vil give (ikke det vi gerne vil give, fordi det vi gerne vil give er meget højere) er 90,09 kr., 65 % af det er 58,56 kr. Det er det beløb som skal bruges til at betale for husleje, el, renovation, varme, telefon, mad, til børnenes tøj mv. Enhver kan se at den offentlige ydelse ikke kan række til ret meget, derfor spiller disse bestemmelser en meget stor rolle i den højere gældsætning.

Udover at fastsættelsen af ydelsens størrelse ikke er retfærdig, er der mange andre ting som vi mener er underlige. En af forordningens formål er, at der ved visiteringen af ansøgeren skal der tages stilling til om at placere ansøgeren som modtager af arbejdsmarkedsydelse (§ 9), denne mulighed benyttes overhovedet ikke. Man kan heller ikke undgå at undre sig over at den offentlige ydelse, ydes som tilbagebetalingspligtig, det er derfor at dem der får ydelse bliver forgældede (§ 26, stk. 1), uanset at bestemmelsens klare formål er at den enkelte menneske skal have mulighed for at komme videre. Derfor er vi i SIK glade for at Forordning om Offentlig Hjælp skal revurderes, ikke mindst at man fjerner tilbagebetalingspligten af den ydelse man får.

Vi synes at det vil være på sin plads at offentlige ydelser og tilskudsordningen også skal tages med i revurderingen, ikke mindst loven om arbejdsmarkedsydelsen skal revurderes på ny. De nuværende tilskudsformer er overhovedet ikke tidssvarende, folk med middelindkomster som har lyst til at arbejde bliver straffet. Den nuværende metode der benyttes ved tilskud til børn, børnepasning ved institutioner er ikke tidssvarende ud fra indkomst og skal laves om.

På den måde skal man tilrette den offentlige ydelse, andre ydelser og tilskudsformer til forholdene her i vort land. Her skal vi huske på, at mange arbejdere kun har mulighed for at kunne arbejde en del af året, de bliver sendt hjem fra dag til dag, aflønning i 14 dages perioder passer heller ikke sammen med hvornår regningerne skal betales.

Som jeg nævnte før, skaber arbejdsmarkedsydelsesordningen og den måde den bliver administreret på, mange problemer og er medvirkende til gældsætningerne. Loven om arbejdsmarkedsydelse er blevet ændret Selvstyret midt i evalueringstiden, således at den ikke gælder efter hensigten. Da lovens formulering blev evalueret, blev formålet ikke evalueret, men man gik kun ud fra ordlyden, hvilket Den Sociale Ankenævn fastslog. Vi er i SIK stadigvæk meget uenige i dette, da arbejderne burde få hjælp i henhold til lovens formål og ikke kan få det. Lovene som burde være i sammenhæng, modsiger jo hinanden, det vil vi være med til i evaluere tæt samarbejde med alle.

Til sagens videre formidling skal jeg gøre det klart, at vores medlemmer har så lav en indkomst, at de regninger, som andre måske opfatter som ganske ubetydelige, kan have alvorlige konsekvenser for deres økonomi. Og når det sker, bliver vores medlemmer nødt til at prioritere, således at de regninger, som bør betales, får sidste prioritet. Det er vigtigt for os alle at have råd til at betale husleje, el og daglige fornødenheder – det gælder også vores medlemmer. Men hvis vi ikke ændrer på de nuværende forhold, vil borgerne til stadighed føle sig uværdige samt uden fremtidsudsigter. Der er det vigtigt at sikre den laveste sats til leveomkostninger, når regningerne er betalt, både når

man har arbejde, også når man står uden arbejde. Vores medlemmer har ikke selv valgt hverken deltidsarbejde eller sæsonarbejde.

Derfor vil vi fra SIK's side samarbejde om, at vores medlemmers daglige vilkår forbedres, og ikke mindst for at rette op på de uretmæssige arbejdsforhold, som de selv ikke har indflydelse på.

Jess G. Berthelsen
Forbundsformand